

**Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta**

**Možnosti veřejného řešení nepojistitelných
rizik s využitím poznatků se zahraničí**

Ing. Eduard Bakoš

Pojistitelná a nepojistitelná rizika

- Stanovení pravděpodobnosti a vysledování trendu opakování události (např. jednou za sto let) – z tohoto pohledu sporné mimořádné události velkého rozsahu (např. povodně, narušení hráze, únik chemických látek a epizootie)
- Klasický příklad **nepojistitelných rizik** – riziková povolání (extrémní sporty, hasiči atd.)

Model – pojištění rizik (SwissRe)

- Základem modelu jsou **počítačové simulace**, které se snaží o predikování možných škod, které vznikají v důsledku vzniku mimořádné události velkého rozsahu (v tomto případě živelných pohrom). Model se opírá o **data**, která se získávají prostřednictvím vyhodnocení odpovědí na následující čtyři základní okruhy otázek

[Model – pojištění rizik (SwissRe)]

- **Náhodnost.** Kde, jak často a v jaké intenzitě se daná mimořádná událost objevuje?
- **Napadnutelnost.** Jak značná škoda může nastat?
- **Distribuce hodnoty.** Kde jsou pojištěné objekty situovány a jaká je jejich hodnota?
- **Pojistné podmínky.** Co všechno je pojištěné a v jakém rozsahu?

[Model – pojištění rizik (SwissRe)]

- Tyto čtyři soubory dat jsou sledovány autonomně, poté jsou kombinovány k odhadu příslušného vzniku a rozsahu přírodní katastrofy. Výsledek je často zobrazován na tzv. křivce četnosti ztrát (angl. loss frequency curve).

[Model – pojištění rizik (SwissRe)]

- Na základě modelu se pak určuje výška zajištění pro danou oblast. Od výšky zajištění se pak odvíjí podmínky jednotlivých pojišťoven, které si navíc výšku pojistného přizpůsobují podle pojištěnce (občan, právnická osoba) a charakteru pojistné smlouvy. Tento model je využitelný nejenom u přírodních katastrof – hurikánů, záplav, povodní, požárů, ale po zobecnění také na jakoukoliv mimořádnou událost velkého rozsahu.

[Model – pojištění rizik (MunichRE)]

- Obdobný model s drobnými rozdíly využívá také zajišťovna MunichRe, při modelování pravděpodobnosti vzniku mimořádné události velkého rozsahu (příkladně živelných pohrom typu zemětřesení, povodeň, vichřice, tornád apod.) při megalopolích jako je např. Tokio nebo New York.

Model – problémy (nepojistitelnost?)

- Přírodní katastrofy typu mimořádné události velkého rozsahu se objevují sice v poslední době poměrně často, ale z dlouhodobého hlediska není možné určit zda jde **skutečně o událost náhodnou nebo opakující se v nějakém intervalu**, i když zajišťovny se pokoušejí o vysledování nějakého trendu.

Alternativní řešení „nepojistitelných rizik“?

- státní resp. veřejnoprávní pojišťovna (využití „starých zákonů“?)
- rakouský model – „tzv. Katastrophenfondsgesetz“
- National Flood Insurance Program (USA)
- Velká Británie a „gentlemanská dohoda“

Státní resp. veřejnoprávní pojišťovna

- Zákon č. 85/1952 (zrušený v roce 1967)
- vznik tzv. „Státní pojišťovny“
- hlavní správa Ministerstva financí

*§ 1....zejména vytvářením pojistného fondu
k úhradě škod vznikajících družstvům
a místnímu hospodářství i občanům
z nahodilých událostí, upravuje se jeho
činnost a organisace*

- převzetí ideji „státní pojišťovny“, ale stanovení nových podmínek

[„Katastrophenfondsgesetz“]

- Rakouský zákon z r.1996 o opatřeních k prevenci a odstranění následků katastrofických škod
- Prostředky fondu vznikají z daňových příjmů (část z příjmů z daně z fyzických osob a právnických osob) a jsou odváděny na speciální konto pod názvem „Katastrophenfond“ – Fond katastrof
- Financování následků škod mimořádných událostí – povodní, zemětřesení atd.

[National Flood Insurance Program]

- r. 1968
- cenově dostupné pojištění a zároveň prosazování některých regulativ výstavby pro zamezení majetkových škod způsobených povodní
- povinnost pro všechny občany, kteří si vzali hypotéku
- stanovení minimálního federálního standardu, aby každá stavba byla budována nad úroveň stoleté vody

Velká Británie a „gentlemanská dohoda“

- dohoda mezi vládou a soukromými pojišťovacími společnostmi – financování protipovodňových opatření
- garance práva zajišťovat pojištění proti povodním (neexistence konkurenčního „vládního“ pojištění)
- přijatelná cena pro všechny občany bez ohledu na míru rizika
- dva pojistné programy

[

]

Děkuji za pozornost.